

Dokument nr. 15:4

(2001-2002)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 47

Innlevert 27. november 2001 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen

Besvart 4. desember 2001 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet

Spørsmål:

«Vil statsråden ta initiativ for å få til en kvalitetskontroll av de reklamefinansierte skolebøker som finnes på det norske markedet?»

Begrunnelse:

Det vises til at reklamefinansiering av skolebøker har vært et tema i stortingsvalgkampen vi har bak oss. Det er blant annet blitt hevdet at reklamefinansierte bøker ikke har den nødvendige kvalitet for å brukes i undervisningen. Jeg er kjent med at firmaet Freebook har distribuert en betydelig andel reklamefinansierte skolebøker i Sverige. Firmaet har også distribuert enkelte bøker i Norge, finansiert ved reklame fra næringslivet. Reklamen har i de bøkene som har blitt forelagt meg vært svært saklig og plassert adskilt fra det faglige stoffet. Jeg er kjent med at firmaet har forsøkt å få Læringssenteret til å vurdere kvaliteten i bøkene, men uten at man har fått noen klar konklusjon fra senteret. Jeg er også kjent med at undersøkelser viser at de lærerne som har brukt bøkene i sin undervisning er svært godt fornøyd med dem. I lys av dette synes jeg det bør være riktig at man foretar en kvalitetskontroll for å se om disse bøkene står tilbake for bøker uten reklame. Som statsråden sikkert kjenner til, er elevenes utgifter til bøker betydelige, og reklamefinansiering vil kunne være en måte å få ned disse utgiftene på.

Svar:

Den tidligere godkjenningsordningen for lærebøker til grunnskole og videregående opplæring i Norge

ble avviklet ved lovendring i opplæringslova (§ 9-4) 1. august 2000. Denne ordningen ivaretok fagdidaktisk, språklig og likestillingsmessig godkjenning av alle lærebøker i grunnskolen og videregående opplæring. Ordningen skulle sikre et visst kvalitetsnivå i forhold til gjeldende læreplan til enhver tid. Begrunnelsen for å fjerne godkjenningsordningen var bl.a. at foreldre og elever selv mer skulle kunne påvirke hvilke typer læremidler som skulle brukes i skolen og at lærebokforfatterens stemme skulle kunne være mer tydelig. Man ønsket ikke alle bøker støpt i en form, og en av begrunnelsene var at lærebøkene kunne bli like eller ensrettet gjennom en godkjenningsordning.

Etter avviklingen av godkjenningsordningen er valg og kvalitetsvurdering av lærebøker overlatt til skoleeier og skolene selv, i samråd med elever, foreldre og skolens pedagogiske personale. I tråd med Stortingets vedtak velger brukergruppene det læremiddelet de finner kvalitativt best og mest høvelig til sitt formål.

Jeg planlegger derfor ikke noe initiativ når det gjelder kvalitetskontroll av reklamefinansierte skolebøker som finnes på det norske markedet. For ordens skyld gjør jeg samtidig oppmerksom på at etter at godkjenningsordningen for skolebøker falt bort, er Læringssenteret ikke pålagt et særskilt kvalitetsarbeid i forhold til reklamefinansierte lærebøker. Senteret har derfor ikke som oppgave å vurdere de enkelte lærebøker som måtte bli forelagt dem.

Spørsmål nr. 48

Innlevert 27. november 2001 av stortingsrepresentant Åsa Elvik

Besvart 6. desember 2001 av fiskeriminister Svein Ludvigsen

Spørsmål:

«Meiner statsråden det er rimeleg at ein kan straffast med fengselsstraff for brot på fiskerireguleringane innanfor 4-milsgrensa, medan den verste sanksjonen for større, havgåande farty som bryt reguleringane, er bøter, og dersom statsråden meiner dette er urimeleg, vil han vurdere tiltak som kan endre situasjonen?»

Grunngjeving:

Avisa Nordlys meldte torsdag 22. november d.å. at ein (i første rekkje kystfiskarar) kan straffast med fengselsstraff for fiskejuks innanfor 4-milsgrensa, medan den verste sanksjonen for større, havgåande farty som bryt reguleringane i den norske økonomiske sona mellom 4 og 200 nautiske mil frå kysten, er bøter.

SV meiner fiskejuks skal straffast, og at det grove jukset som er ein direkte trussel mot ressurs situasjonen, må sanksjonerast slik at det ikkje motiverer til gjentakning.

Likevel må ein skilje mellom juks som skjer medvite fordi det er økonomisk gagnleg, og juks som skjer fordi det ikkje er til å unngå på grunn av eit tidvis komplisert regelverk.

SV ønskjer ikkje å nedvurdere eller bagatellisere jukset i fiskerinæringa, men meiner det er viktig at sanksjonane blir oppfatta som rimelege og i tråd med alvoret i lovbroten. Det er bra at arbeidet mot juks blir intensivert, men det kan umogleg vere etter intensjonane at enkelte blir straffa hardare enn andre ut frå avstand til kystlinja. Det blir ekstra urimeleg når dette viser seg å kunne gi utslag i forhold til fartygrupper.

Det er på denne bakgrunn spørsmålet blir stilt.

Svar:

Ein god og effektiv kontroll med det som vert teke opp av havet er ein grunnleggjande føresetnad for at vi skal lykkast med målsettinga om berekraftig utnytting av våre marine ressursar. Sentrale verkemiddel for å få til dette er den innsats som kontrollmyndighetene utøver til havs og på land, den trussel om straff ein blir møtt med ved brot på fiskerilovgjevinga og ikkje minst at organisasjonane og sentrale aktørar innafor næringa klart syner haldningar som støttar opp under behovet for kontroll med ressursane.

Når det gjeld bruken av straff er eg samd med representanten Elvik i at kvotejuks og annan form for ulovleg aktivitet ikkje skal løna seg og at straffa for slike brot må spegle det ansvar den enkelte har som forvaltar av ein felles ressurs. Det må slåast hardt ned på alvorleg miljø- og økonomisk kriminalitet.

Elles er eg glad for å kunne opplyse representanten om at det spørsmål som blir reist kviler på sviktande grunnlag. Statsadvokaten for Troms og Finnmark har gjort det klart overfor meg at utsegna om bruk av fengselsstraff i avisa Nordlys er teke ut av sin samanheng og såleis ikkje representerer statsadvokatembetet sitt syn på saka. Sjølv sagt er det framleis slik at fengselsstraff kan vera ein aktuell straffepåstand overfor norske fartøy som gjer seg skuldig i alvorlege brot på lovgjevinga i Noregs økonomiske soner. Eit anna forhold er det at vi har ei folkerettsleg forplikting til ikkje å nytte fengselsstraff overfor utanlandske fartøy som bryt fiskerireguleringane i den økonomiske sona.

Eg konstaterer dermed med velnøye at det ikkje er grunnlag for å påstå ei forskjellsbehandling på dette området mellom den kystnære fiskeflåten og den delen av flåten som haustar lenger til havs.

Spørsmål nr. 49

Innlevert 27. november 2001 av stortingsrepresentant Eirin Faldet

Besvart 5. desember 2001 av helseminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Viser til oppslag i blant annet Hamar Arbeiderblad der det står at direktør i Helseforetak Øst har ca. 1,2 millioner kroner i lønn.

Hvordan er det for tilsvarende lønninger i andre helseforetak, og hvordan harmonerer dette med lønnsnivået for øvrig i helsesektoren?»

Svar:

Ansvar for fastsettelse av lønn for de regionale helseforetakenes administrerende direktører tilligger styrene, jf. helseforetaksloven § 36. Til orientering skal opplyses at Sosial- og helsedepartementet i brev til styrelederne 11.10.01 sendte ut de veiledende retningslinjene som Nærings- og handelsdepartementet

har gitt ut om ansettelsesvilkår for ledere i heleide statlige foretak. Departementets oversendelsesbrev og retningslinjene vedlegges.

Det framgår her at lønnsnivået skal være konkurransedyktig, men at direktørene ikke bør være lønnsledende innenfor sine bransjer. Det framheves videre at godtgjørelsen skal være saklig begrunnet. Jeg kan bekrefte at de beslutninger som styrene har truffet innebærer at lønnsnivået for direktørene ligger i noe over 1 mill. kroner. Jeg legger til grunn at dette skal være det høyeste lønnsnivået for organisatoriske stillinger i sektoren.

Vedlegg til svar:

Brev fra Sosial- og helsedepartementet 11. oktober 2001 til styrelederne i de regionale helseforetakene.

Referanse: 01/05798 EFG/VOS.

ANSETTELSESVILKÅR FOR LEDERE I HELEIDE STATLIGE FORETAK

Nærings- og handelsdepartementet har gitt ut veiledende retningslinjer for ansettelsesvilkår for ledere i heleide statlige foretak. De veiledende retningslinjene vedlegges. Som det fremgår gjelder de veiledende retningslinjene for statsaksjeselskaper, statsforetak og særlovsselskaper. De veiledende retningslinjene gjelder således for de foretak som opprettes med hjemmel i helseforetaksloven. Det bes om at retningslinjene gjøres kjent for styremedlemmer i foretakene og i nødvendig utstrekning også for medarbeidere i administrasjonene. Som det fremgår skal de veiledende retningslinjene være en sjekkliste.

Brev fra Nærings- og handelsdepartementet 3. september 2001.

VEILEDENDE RETNINGSLINJER FOR ANSETTELSESVILKÅR FOR LEDERE I HELEIDE STATLIGE FORETAK

Staten er en betydelig eier i norsk næringsliv. Lederes ansettelsesvilkår påvirker lønnsutviklingen, så vel generelt som innen det enkelte selskap. Regjeringen mener at lederlønnsnivået i statlige selskaper skal være konkurransedyktig, men at de ikke bør være lønnsledende innenfor sine bransjer.

På denne bakgrunn har Nærings- og handelsdepartementet utarbeidet disse veiledende retningslinjer for ansettelsesvilkår for ledere i heleide statlige foretak (statsaksjeselskaper, statsforetak og særlovsselskaper). De veiledende retningslinjene skal være en sjekkliste for styrene.

Det vises også til et veiledningshefte utarbeidet av Næringslivets Hovedorganisasjon: "Godtgjørelse til toppledere." Arbeidsgiverforeningen NAVO har lagt en tilsvarende veiledning til grunn.

1. Ansvarsforhold

- Administrerende direktør tilsettes av styret, som også fastsetter dennes lønn og øvrige vilkår.
- Ved inngåelse av avtale om lønn og andre tilsetningsvilkår har hele styret et felles ansvar for å gjøre seg kjent med de veiledende retningslinjene.
- Styret har et tilsvarende ansvar ved tilsetting av andre arbeidstakere i ledende eller likestilt stilling.
- Godtgjørelsen bør fremstå som saklig begrunnet.

2. Personkrets

- Med arbeidstaker i ledende eller likestilt stilling, menes konsernsjef, administrerende direktør og øverste leder i et heleid datterselskap.

3. Lønn og andre ytelser

- Lønn og andre betingelser til lederen skal være konkurransedyktige.
- Lønnen for ledere i stats eide selskaper skal ikke være lønnsledende, sammenlignet med tilsvarende private foretak.
- Styret bør følge ovennevnte prinsipper når det tar stilling til de samlede tilsetningsvilkårene for administrerende direktør med flere, inklusiv pensjonsavtale og øvrige ytelser.
- Styret vurderer om personer i ledelsen skal ha godtgjørelse for styreverv i andre selskap i samme konsern.

4. Pensjonsytelser

- Pensjonsvilkår bør ses som en del av de samlede ansettelsesvilkår, herunder lønn og øvrige vilkår.
- Pensjonsavtalen bør omfatte uførepensjon og ytelser til gjenlevende som fremgår av selskapets vanlige pensjonsplan.
- I den grad det avtales lavere pensjonsalder enn folketrygdens pensjonsalder på 67 år bør pensjonsalderen ikke settes lavere enn 62 år.
- Samlet kompensasjonsgrad bør ikke overstige 66 prosent av lønn.
- Styret må ha oversikt over de totale kostnadene av pensjonsavtalen.

5. Sluttvederlag - Etterlønn

- Ved oppsigelse fra selskapets side kan det avtales et sluttvederlag.
- Sluttvederlaget bør normalt ikke overstige lønn i 12 måneder, i tillegg til lønnen i oppsigelsestiden. Sluttvederlaget bør utbetales måned for måned. Det skal ikke svares feriepengar av sluttvederlaget.
- Ved ansettelse i ny stilling eller ved inntekt fra næringsvirksomhet som vedkommende er aktiv eier av, skal sluttvederlaget reduseres med et for-

- holdsmessig beløp beregnet på grunnlag av den nye årsinntekten. Reduksjon kan først skje etter at vanlig oppsigelsestid for stillingen er ute.
- Sluttvederlaget kan holdes tilbake hvis vilkårene for avskjed foreligger, eller hvis det i perioden hvor det ytes sluttvederlag oppdages uregelmessigheter eller forsømmelser som kan lede til erstatningsansvar eller at vedkommende blir tiltalt for lovbrudd.

- Ved opphør av tjeneste bør overtagelse av hus, bil, båt eller kunstverk eller lignende, settes til markedspris.

6. Voldgift

- Avtalen bør inneholde en bestemmelse om at tvister om ansettelsesavtalen herunder opphør av arbeidsforholdet, avgjøres ved voldgift.

Spørsmål nr. 50

Innlevert 27. november 2001 av stortingsrepresentant Inge Ryan

Besvart 4. desember 2001 av kirke- og kulturminister Valgerd Svarstad Haugland

Spørsmål:

«Ledelsen i distrikts- og nyhetsdivisjonen i NRK har kommet med forslag om å legge ned NRK Nord-Trøndelag i sin nåværende form. Ei nedbygging her er svært beklagelig både ut fra allmennkringkastingshensyn og ut fra at stadig flere viktige samfunnsoppgaver bygges ned i fylket. NRK er i dag en svært viktig aktør for det nordtrønderske folk på mange områder.

Er statsråden enig i at ei nedbygging er bekymringsfullt, og hva vil statsråden gjøre for at distriktskontoret i Nord-Trøndelag skal opprettholdes som i dag?»

Svar:

Både kringkastingsloven, NRKs vedtekter og organiseringen som aksjeselskap tilsier at NRK må ha en svært fri stilling i redaksjonelle spørsmål og i forhold til driften av selskapet. Dette gjelder også i spørsmål om intern organisering, som ikke har direkte og vesentlig betydning for selve programtilbudet.

Samtidig står NRK som kjent overfor betydelige økonomiske utfordringer. Etter krav fra generalforsamlingen skal NRKs driftsbudsjett gå i balanse. På denne bakgrunn mener jeg det er viktig at NRK nå gis rom til å gjennomføre den omleggingen som er nødvendig for bedriften.

Når det gjelder distriktskontorene i Nord- og Sør-Trøndelag har NRKs administrasjon foreslått en sammenslåing av administrasjon og ledelse, og vurdering av fellessendinger. Det er altså ikke tale om nedleggelse av distriktskontoret i Nord-Trøndelag. Forslagene vil bli behandlet av NRKs styre 5. og 12. desember.

NRK opplyser at målsettingen med den foreslåtte omorganiseringen av distriktskontorene er å få frigjort midler fra administrasjon til nyhetsproduksjon, for å skape et enda bedre tilbud i distriktene.

Under denne forutsetning mener jeg at dette er spørsmål som ligger innenfor det NRK selv må ha frihet til, og ansvar for, å vurdere.

Spørsmål nr. 51

Innlevert 27. november 2001 av stortingsrepresentant Signe Øye

Besvart 3. desember 2001 av landbruksminister Lars Sponheim

Spørsmål:

«I budsjettet for 2002 ligger det inne en kutt i overføringene til landbruket med 300 millioner kroner.

Kan statsråden garantere at disse kuttene ikke går utover de midlene som ligger inne i Stoltenberg-regjeringens budsjett på det samme området og som skulle brukes til å fremme tiltak overfor bøndene

langs vassdragene som ender opp i Vansjø, slik at avrenningen fra landbruket blir redusert; herunder utvidelse av melkeproduksjonen i det samme området?»

Begrunnelse:

Det vises til at jordbruket har tatt et solid kappløp for å nå det første miljømålet for Vansjø. Redusert høstpløying har bidratt til 3 600 kilo mindre fosfor til

vassdraget. Men enda er det langt igjen til at største delen av kornarealene ligger i stubb. I tillegg er det nødvendig med fangdammer og vegetasjonssoner langs vassdraget. Alt dette krever statlige midler.

Som kjent er grasarealer langs vassdraget den aller beste metoden for å hindre avrenning. Derfor var økt melkeproduksjon en viktig del av den pakken den tidligere landbruksministeren la fram.

Svar:

Det spørres om Regjeringens forslag til kutt på 300 mill. kroner for budsjettåret 2000 i overføringene på kap. 1150 "Jordbruksavtalen" vil få konsekvenser for tiltak mot avrenning fra jordbruket og til Vansjø.

I St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 4 (2001-2002) har Regjeringen foreslått at reduksjonen på 300 mill. kroner foreløpig tas på post 73, "pristilskudd" i 2. halvår slik at de ytelser som er vedtatt på jordbruksavtalen for 2001-2002 oppfylles. Pristilskuddene utbetales pr. kg og liter produsert mengde og berører ikke tiltaksmid-

ler på miljøområdet verken i Vansjø eller andre steder.

Regjeringen legger til grunn at det våren 2002 på vanlig måte gjennomføres jordbruksforhandlinger med basis i hovedavtalen, jordbruksavtalen og materiale fra Budsjettnemnda for jordbruket. Her vil de ulike virkemidler over jordbruksavtalen bli vurdert ut fra målene i landbrukspolitikken. Det ligger ikke noe i Regjeringens sitt opplegg som tilsier redusert satsing på tiltak som bidrar til å nå miljømålene.

Når det gjelder spørsmålet om melkekvoter i området er dette tatt opp med partene i jordbruksoppgjøret under drøftingen av regelverket for kvoteordningen for melk i 2002. Partene er blitt enige om å foreta en vurdering av aktuelle kostnadseffektive virkemidler med sikte på å øke grasarealet, for å redusere forurensingen i spesielt sårbare områder. Vurderingen skal foreligge før jordbruksforhandlingene våren 2002. I denne forbindelse skal også eventuell tildeling av melkekvoter vurderes.

Spørsmål nr. 52

Innlevert 27. november 2001 av stortingsrepresentant Odd Holten

Besvart 3. desember 2001 av olje- og energiminister Einar Steensnæs

Spørsmål:

«Kan statsråden gi til kjenne at en fremtidig gassledning for salg til Polen kan gå via Grenland/Østfold via Sverige til Polen?»

Begrunnelse:

Dette for gradvis å la tungindustrien gå over fra tungolje til gass i sin produksjon.

Svar:

Norske gasselskaper og det polske olje- og gasselskapet POGC (Polish Oil and Gas Company) undertegnet 3. september i år en større avtale om langsiktig leveranse av norsk gass til Polen, med oppstart i 2008.

For tiden vurderer selgerne alternative løsninger for hvordan gassen skal transporteres fra Norge til Polen. Det er to hovedalternativer, et direkte rør fra norsk sokkel via Sverige eller Danmark til Polen samt et grenrør fra Europipe 2 til Danmark og videre til Polen.

Foreløpig kan det se ut til at legging av en ny direkte rørledning fra norsk sokkel til Polen via Sverige kan være mest hensiktsmessig. Konklusjo-

nen vil imidlertid avhenge av betingelsene for transport via Sverige i forhold til alternativene.

En direkte rørledning fra norsk sokkel til Polen vil medføre store investeringer og vil være avhengig av at det foretas betydelige tilleggssalg. En beslutning om en direkte rørledning vil derfor avhenge av mulighetene for salg av gass til Sverige, Danmark og Østlandet. Beslutning om transportløsning skal være tatt innen utgangen av neste år.

Får en solgt tilstrekkelige gassvolumer på Østlandet vil dette kunne gi økonomisk grunnlag for et grenrør inn til Grenland og/eller Østfold og dermed også bidra til lønnsomhet i en eventuell rørledning til Polen. Gasstransport til Østlandet vil eventuelt foregå via en avgrening til Polenrøret, som planlegges å gå til havs fram til Syd-Sverige.

Samarbeidsregjeringen ønsker i større grad å ta i bruk naturgass til innenlandsk verdiskapning særlig fordi naturgass kan være et miljøvennlig råstoff i industrien og en energikilde som kan fortrenge mer forurensende brensel i industri- og transportsektoren. Det er således behov for en satsing på distribusjon og bruk av naturgass innenlands. Samarbeidsregjeringen vil videre øke den offentlige forskningsinnsatsen knyttet til bruk av naturgass og hydrogen. I en intro-

duksjons- og utviklingsfase vil det være nødvendig med offentlig støtte for å få bygget ut infrastruktur for gass. Støtten må være innenfor rammen av våre internasjonale miljøforpliktelser og hensiktsmessig i

forhold til de mål en ønsker å nå. Hvordan støtte til infrastruktur for gass skal utformes, vil bli behandlet i den kommende gassmeldingen som vi planlegger å legge fram i slutten av vårsesjonen.

Spørsmål nr. 53

Innlevert 29. november 2001 av stortingsrepresentant May Britt Vihovde

Besvart 5. desember 2001 av sosialminister Ingjerd Schou

Spørsmål:

«Forskningsprosjektet "Behandlingskjeder i rusvernet: Effekt og nytteverdi av tiltak overfor rusklinter som oppsøker sosialkontor", som var eit av to som vart anbefalt og godkjent for å imøtekomme Stortinget sitt ynskje om dokumentasjon av nytteverdien av dei midlane som vert brukt, står i fare for ikkje å bli fullført grunna manglande finansiering.

Kva kan sosialministeren gjere for å sikre at prosjektet vert fullført, både av omsyn til forskningsetikk og sikring av innsamla data?»

Grunngjeving:

Ein sentral strategi innan siste Rusforskningsprogram i Norges forskningsråd var langsiktig satsing på kost-nyttestudier. Bakgrunnen for dette var blant anna ein uttalt interesse frå Sosialavdelinga i Sosial- og helsedepartementet for forskning og kunnskapsutvikling innanfor kostnytteområdet i Rusvernet, samt Stortinget sin uttale i blant anna Innst. S. nr. 184 (1996-97) om " ... at det bør leggjast stor vekt på ein betre tilpassing av hjelpe- og behandlingssopplegget til den einskilde misbruka sine individuelle situasjon og behov. Ein systematisk evaluering av dokumentasjon av behandlingssopplegget vil vere eit viktig hjelpemiddel i denne forbindelse."

Stiftelsen Bergensklinikkene vart invitert til å vere med for å få fram ein slik evaluering, og fekk godkjent forskningsprosjektet "Behandlingskjeder i rusvernet: Effekt og nytteverdi av tiltak overfor rusklinter som oppsøker sosialkontor." Oppstart av pilotprosjekt i 1998 og hovudprosjekt frå 01.01.99. Sosialkontor i Bergen, Askøy, Stavanger og Sandnes er med i prosjektet, og har rekruttert 187 klientar som har sagt ja til å delta.

Norges forskningsråd ved Programmet for Rusmiddelforskning finansierte prosjektet. Dette programmet vart oppløyst våren 2000, før avslutning av dette prosjektet. I november 2000 vart framdrift i prosjektet godkjent frå Norges forskningsråd. Kort tid etterpå vart søknad om vidareføring og avslutning av prosjektet til eit anna forskningsprogram (livsstil og

helse) avslått og prosjektet står difor utan finansiering for 2001 og 2002.

På den bakgrunn søkte ein 20. juli d.å. Sosial- og helsedepartementet om dekning av utgiftene for 2001 og 2002. Avslag på denne søknaden kom via Norges forskningsråd denne veka.

Svar:

Sosial- og helsedepartementet har motteke to søknader, datert hhv. 6. og 20. juli i år, frå Stiftelsen Bergensklinikkene om heil eller delvis finansiering av siste del av datainnsamling og -bearbeiding til ovannemnde forskningsprosjekt. Begge søknadene blei sendt over til Norges forskningsråd (NFR) for fagleg vurdering. Når det gjeld den meir avgrensa søknaden om sikring av datamaterialet, ba departementet i brev av 20.07.01 om eit forskningsfagleg råd. I brev av 25.07.01 ba departementet NFR om å realitetshandsame den sist innkomne og meir omfattande søknaden. Femte november i år svarar Forskningsrådet, at dei ikkje finn å kunne tilrå verken ytterlegare finansiering av prosjektet med det mål å avslutte datainnsamling, eller å føre forskningsprosjektet vidare.

Stiftelsen Bergensklinikkene fekk i ein periode over tre år (1998-2000), innafor Rusmiddelforskningsprogrammet under Forskningsrådet, fullfinansiering av prosjektet "Behandlingskjeder i rusvernet: Effekter og nytteverdi av tiltak overfor rusklinter som oppsøker sosialkontoret". Totalt budsjett kr. 1 828 814. Norges forskningsråd gir normalt forskningsmiddel for 3 år. Prosjekt som varer utover tidsramma krev ny søknad før prosjektperioden går ut.

Før utløpet av bevillingsperioden sendte Stiftelsen Bergensklinikkene ny søknad med revidert framdriftsplan for prosjektet. Søknaden blei handsama hausten 2000 av det nye programstyret for Helse og Livsstil i NFR (der det tidlegare Rusmiddelforskningsprosjektet nå ligg). Søknaden blei avslått. Den nådde ikkje opp i prioritering og blei sett på å vere metodisk/fagleg for svak, slik prosjektet hadde utvikla seg.

Bergensklinikkene klaga på avslaget, som blei sendt Forskningsrådet sitt klageutval. Habilitets- og

klageutvalet granskar kor vidt det er gjort formelle feil ved sakshandsaminga, men gjer ikkje eigne faglege overprøvingar. Klageutvalet avviste klagen i sitt møte 4. april d.å. Utvalet seier at dei ikkje kan sjå at det er gjort sakshandsamingsfeil eller at det ligg føre misbruk av myndigheit.

Det ligg føre ein kontrakt mellom Stiftelsen Bergsklinikkene og Norges forskningsråd, og det blei gitt støtte for eit tidsrom som angitt i kontrakten. Korke forskningsråd eller departement er bundne av at søkjar har forventningar om økonomisk bistand ut over det som er vanleg å gi. Og ein kan ikkje rekne med støtte om det reisast stor fagleg tvil om nytten av vidare gjennomføring.

I kontrakten frå 01.04.98 mellom Forskningsrådet og Stiftelsen Bergsklinikkene heiter det: "Artikkel 8: Andre spesielle kontraktsvilkår og avvik frå generelle kontraktsvilkår: Dersom ikke annet blir bestemt, skal kopi av alle forskningsgenererte data, inkludert nødvendig dokumentasjon, overføres til Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste. Slike data må følge ikke destrueres uten etter avtale med Forskningsrådet. Overføring skal finne sted så snart som mulig

og seneste to år etter avslutning av den prosjektperioden bevilgningen gjelder for. Hvilke data dette skal gjelde, må da avtales konkret med Forskningsrådet."

Eg er ikkje kjend med at det er gjort noko avtale om avvik frå dette kravet. Data er dermed sikra.

Eg er samd i at prosjektet har høg fagleg relevans på eit viktig felt der kunnskapsgrunnlaget er svakt. Forskningsprosjektet har under vegs likevel mista det faglege grepet på prosessen, slik Forskningsrådet vurderer det, i tydinga at det er lite sannsynleg at ein blir sitjande att med data som, på forsvarleg måte, vil kunne brukast på ein måte som søkjar viser til, og som var grunnlaget for at det blei gitt forskingsmidlar.

Norges forskningsråd har på fagleg grunnlag gitt rådet å avslå søknadene. Innvendingane mot å fortsette prosjektet veg tungt av forskingsfaglege grunnar. Etter mi vurdering er det da ikkje naturleg at departementet tar over ansvaret. Ei omgjering vil lett kunne bli oppfatta som ei fagleg overprøving av dei forskingskompetente organa. Det er i seg sjølv ei vesentleg innvending.

Spørsmål nr. 54

Innlevert 29. november 2001 av stortingsrepresentant Eirin Faldet

Besvart 7. desember 2001 av arbeids- og administrasjonsminister Victor D. Norman

Spørsmål:

«Hvilken realitetsvurdering gir denne saksbehandlingen rom for i Konkurransetilsynet og i Arbeids- og administrasjonsdepartementet ved en eventuell klage på et inngrep?»

Begrunnelse:

Konkurransedirektøren har i en kronikk i Dagens Næringsliv 29. november 2001 rykket ut med det han kaller "noen presiseringer" til tilsynets varsel om inngrep mot SAS og Braathens bonusordninger. Det fremgår av kronikken at Konkurransetilsynet allerede har besluttet å forby bonusordningene. Det fremgår også at dette har sammenheng med Regjeringens forslag til avvikling av flypassasjeravgiften og en "anmodning" fra Arbeids- og administrasjonsdepartementet. Flyselskapene og høringsinstansenes frist for å gi kommentarer til "varselet" tilsynet sendte 9. november 2001 er ennå ikke utløpt.

Konkurransetilsynet bør forholde seg til de frister som de selv har vedtatt og det er grunn til å påpeke at Konkurransetilsynet er underlagt arbeids- og administrasjonsministeren og skal ikke drive politikk.

Svar:

På bakgrunn av representanten Faldets spørsmål og begrunnelse for dette, redegjør jeg først kort for bakgrunnen for tilsynets inngrepsvarsel.

I brev av 2. november 2001 ba Arbeids- og administrasjonsdepartementet Konkurransetilsynet om å iverksette en grundig gjennomgang av alle avtaler og ordninger i luftfartsmarkedet som kan virke etableringshindrende og konkurransebegrensende. Bakgrunnen for henvendelsen var at strukturendringene på det norske luftfartsmarkedet gjorde det viktig å legge forholdene til rette for nyetablering og konkurranse. Videre foreslo Regjeringen i St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 4 (2001-2002) å avvikle flypassasjeravgiften fra 1. april 2002. Dette var også begrunnet med behovet for å legge forholdene til rette for nyetablering og konkurranse i luftfartsmarkedet. Det ble i proposisjonen vist til forannevnte brev fra departementet til Konkurransetilsynet.

På denne bakgrunn varslet Konkurransetilsynet Scandinavian Airlines System, Widerøes Flyveselskap ASA og Braathens ASA ved brev av 9. november 2001 om at det med hjemmel i konkurranseloven § 3-10 vurderer å forby de nevnte flyselskaper å tilby

sine passasjerer å opptjene bonuspoeng eller tilsvarende på norske innenriksruter. Varslet er bl.a. begrunnet med at et forbud mot opptjening av bonuspoeng vil gjøre det lettere for nye aktører å etablere seg på enkeltruter og redusere små aktørers konkurranseulempe i forhold til de store flyselskapene.

I et innlegg 29. november i Dagens Næringsliv har Konkurransedirektøren redegjort nærmere for bakgrunnen for at varslet om inngrep mot bonusprogrammene ble gitt nå og begrunnelsen for varslet. Det er denne kronikken som representanten Faldet har forstått dithen at Konkurransetilsynet allerede før høringsfristen for varslet var utløpt, har besluttet å forby bonusprogrammene. Representanten påpeker at Konkurransetilsynet bør forholde seg til sine egne frister og at tilsynet er underlagt arbeids- og administrasjonsministeren og skal ikke drive politikk.

I det forannevnte inngrepsvarslet gir Konkurransetilsynet en omfattende begrunnelse for at tilsynet mener at det må vurderes å gripe inn mot bonusprogrammene. Når varslet er omfattende begrunnet, gir det flyselskapene et godt grunnlag for å imøtegå tilsynets vurderinger. Dette er både hensiktsmessig og i samsvar med forvaltningslovens bestemmelser om at partene skal varsles på en slik måte at de kan ivareta sine interesser før det treffes vedtak.

Jeg kan ikke se at Konkurransedirektøren i innlegget i Dagens Næringsliv har gitt uttrykk for andre synspunkter på bonusprogrammene enn de som framgår av tilsynets inngrepsvarsel. Tilsynet har således ikke tatt standpunkt til om det skal gripes inn

mot bonusprogrammene før selskapene har fått anledning til å uttale seg om saken.

Konkurransetilsynet har et selvstendig ansvar for å vurdere konkurransesituasjonen i de ulike markeder. Tilsynet skal således ta opp avtaler eller ordninger som det oppfatter som konkurransebegrensende til vurdering med henblikk på eventuelt å gripe inn etter konkurranselovens inngrepsbestemmelser. I departementets brev av 2. november ber imidlertid departementet om at Konkurransetilsynet prioriterer en gjennomgang av alle forhold som kan begrense konkurransen i markedet for flytransport, herunder flyselskapenes bonusordninger. Jeg kan således ikke se at det er noen grunn til å kritisere tilsynet i dette tilfellet.

Som det går fram av det foranstående, er departementet av den oppfatning at det er viktig å vurdere alle tiltak som kan fremme konkurransen i luftfartsmarkedet. Et inngrep mot flyselskapenes bonusordninger er et slikt mulig tiltak. Et eventuelt inngrep må imidlertid gis en konkret begrunnelse i forhold til konkurranselovens inngrepshjemler. Konkurransetilsynet må foreta en slik vurdering etter blant annet å ha hørt flyselskapenes innvendinger. Departementet har ikke og ønsker ikke å påvirke tilsynets behandling av den konkrete inngrepssaken. Imidlertid skal departementet ved en eventuell klagebehandling vurdere alle sider ved saken og tilsynets saksbehandling. Departementet vil i den forbindelse foreta en reell vurdering i samsvar med forvaltningslovens krav til saksbehandling.

Spørsmål nr. 55

Innlevert 30. november 2001 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen

Besvart 5. desember 2001 av landbruksminister Lars Sponheim

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for å korte ned behandlingstiden av saker ved Statens Naturskadefond?»

Begrunnelse:

Det finnes etter det undertegnede har fått opplyst en rekke saker hvor behandling og utbetaling av erstatning fra Statens Naturskadefond tar over 8-10 måneder. I mange av disse sakene har allerede skaden blitt utbedret av de berørte/entreprenører. Det er altså slik at man har hatt kostnader i forbindelse med utbedring av skaden, men har måttet finansiere likviditet for å dekke opp disse kostnadene i lange venteperioder frem til avklaring i fondet. Det burde kunne gå langt raskere enn hva det gjør pr. i dag.

Svar:

Styret for Statens naturskadefond har normalt 6 møter i året, det vil si annenhver måned. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid på erstatningssaker har de senere årene vært vel 40 dager fra saken er mottatt i sekretariatet, dvs. Statens landbruksforvaltning.

Før saken sendes Statens landbruksforvaltning til forberedelse skal skaden takseres. I lensmannsdistrikt er lensmannen takststyrer. Utenfor lensmannsdistrikt oppnevnes takststyreren av by- eller herredretten. Som hovedregel gjelder skjønnsloven for slike takster.

Lensmennene og andre takststyrere gjennomfører normalt skjønnet raskt og effektivt. I perioder med mange naturskader, eller der vær og årstider vanske-

liggjør takseringen, kan gjennomføring av takstene ta noe mer tid.

Som det er gjort rede for i St.prp. nr. 99 (2000-2001) var det i månedsskiftet oktober/november 2000 flom og storm på Sør- og Østlandet, samt storm i Nordland. Dette utløste en rekke søknader om naturskadeerstatning. På grunn av årstiden og tidlig snøfall, ble det i mange saker umulig å gjennomføre taksering av skadene før våren 2001. Når enkelte lensmenn i forbindelse med hendelsene høsten 2000 har måttet gjennomføre over 50 takster, tar dette nødvendigvis tid.

På grunn av dette fikk Statens naturskadefond oversikt over budsjettbehovet for sent for forelegging for Stortinget i vårsesjonen 2001. Når oversikten var

klar, viste det seg at bevilgningen for 2001 ble for liten. St.prp. nr. 99 (2000-2001) om tilleggsbevilgning ble oversendt Stortinget 31. august. Saken står på Stortingets dagsorden 6. desember. Utbetalingene i 2001 er midlertidig stanset i påvente av bevilgningsvedtak i Stortinget.

Styret for Statens naturskadefond har møte 7. desember. Alle saker som er klare for styrebehandling vil der få sitt vedtak. I saker der det foreligger utbedringsattest, vil erstatning bli utbetalt umiddelbart etter styremøtet.

En vil etter dette være tilbake til normalsituasjonen, med en forventet saksbehandlingstid på vel 40 dager fra saken mottas i Statens landbruksforvaltning til vedtak om erstatning er gjort.

Spørsmål nr. 56

Innlevert 30. november 2001 av stortingsrepresentant Karin S. Woldseth

Besvart 10. desember 2001 av kirke- og kulturminister Valgerd Svarstad Haugland

Spørsmål:

«Hvordan kan det ha seg at en vidt anerkjent forfatter ved navn Eystein Eggen, ikke bare nulles ut av Norsk kulturråd fra bibliotekenes innkjøpsordning, men i tillegg ikke innvilges statsstipendiat, selv etter at sittende statsminister Bondevik i sin forrige periode som statsminister sterkt anbefalte at forfatteren Eystein Eggen skulle tilkjennes dette?»

Begrunnelse:

Forfatteren Eystein Eggen gjorde seg først bemerket ved utgivelsen av boken "Gutten fra Gimle", som er selvbiografisk og bygger på hans opplevelser som NS-barn i etterkrigstiden. Boken vakte oppsikt, ikke minst på grunn av det tabubelagte tema den tok opp, skjebnen til et NS-barn, men òg på grunn av dens særegne litterære kvaliteter. "Eystein Eggen har gitt oss en ærlig, verdifull og vekkende bok som angår alle." Sitat: Bokanmeldelse i Aftenposten 28.10.93, Werner Christie. Siden kom boken "Generalen", en historisk roman som bygget på de tre siste måneder av general Carl Gustav Fleischers liv, våren 1940. "Generalen" av Eystein Eggen er utvilsomt en av bokhøstens mest interessante, kontroversielle, og ikke minst, velskrevne romaner." Sitat: Bokanmeldelse VG 03.10.96, Jon H. Rydne. Denne boken ble av Norsk kulturråd nullet, dvs. tatt ut av bibliotekenes innkjøpsordning. Hans siste bok "To konger" er nok en historisk roman som høstet glitrende kritikk, ikke minst for hans fagkunnskap. "Med sin nye bok "To konger", bekrefter Eystein Eggen det ikke altfor mange før har innsett, at han er blant de ytterst få som

skaper litteratur av stor kraft og originalitet i vårt Samtids-Norge." Sitat: Aftenposten 03.06.99, Knut Ødegård. Også denne boken ble nullet av Norsk kulturråd, hvilket fikk førstnevnte anmelder i Aftenposten, Knut Ødegård, til å reagere skarpt i en kommentar: "Jeg opprøres over at et skjønnlitterært verk som av en rekke kvalifiserte akademikere, forfattere og kritikere regnes som meget høyverdig, blir avvist på denne måten, med de konsekvenser det har både for forfatter og forlag ...", "Aschehougs Eystein Eggen er først nullet for den fine beretningen "Generalen", bygget på general Fleischers krigsinnsats og skjebne, nå er kursen lagt av Kulturrådets underutvalg mot en ny nulling av "To konger". Det er forståelig at Eggen selv oppfatter dette som urent løp." I tillegg tilkjennes han nå ikke statsstipend til tross for at statsministeren tidligere har gått sterkt inn for det, det virker derfor meget underlig hvis han nå skulle gå inn for noe annet. Det bør understrekes at Eystein Eggen er en omdiskutert og kontroversiell litterat, som ivrig engasjerer seg i debatt om litteratur, kultur, historie og samfunn. Hans særegenhet, som bør anses som en berikelse for norsk kultur og åndsliv kombinert med at han er faglig anerkjent, burde veie tungt. Intellektuelle og akademiske kapasiteter som Francis Sejersted, har skrevet anbefalinger til Kulturdepartementet om statsstipendiat for Eystein Eggen.

Eystein Eggen har følt seg diskriminert av norsk kulturliv grunnet hans foreldres NS-bakgrunn, hvis det skulle være tilfelle er det meget bekymringsverdig og alvorlig. Politiske føringer skal ikke, og kan ikke, legges til grunn for utdeling av stipendier fra Kulturdepartementets side og tilsluttede institusjo-

ner. De faglige kriteriene alene burde være bestemmende.

Svar:

Innkjøpsordningene for litteratur forvaltes av Norsk kulturråd gjennom vurderingsutvalg og ankenemnder oppnevnt etter forslag fra de berørte parter og organisasjoner. Vurderingsutvalgene vurderer bøkene etter litterær kvalitet og sjanger og skal ikke ta stilling til tendens eller budskap. Anke eller klagesaker behandles av ankenemnder som gir tilråding til Norsk kulturråd, som fatter endelig vedtak. Jeg vil derfor ikke kommentere enkeltavgjørelser som er tatt av disse organer vedrørende Eystein Eggens eller andre forfatters bøker.

Statsstipend gis som støtte til personer innenfor tverrfaglige eller uvanlige arbeidsfelt av samfunnsmessig betydning, spesielt personer som på grunn av arbeidsområdet eller manglende formell kompetanse har begrensede muligheter til å få stillinger ved vitenskapelige institusjoner eller kulturinstitusjoner.

Tildeling av statsstipend skal normalt skje på faglig grunnlag etter anbefaling fra en eller flere kompetente personer som kjenner kandidatens bakgrunn og virksomhet.

For 2002 er det, slik det fremgår av St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 4 (2001-2002) til denne, foreslått 4 nye statsstipend. Tre av kandidatene ble foreslått i St.prp. nr. 1 (2001-2002) som ble fremmet av den tidligere

regjeringen. Den nye Regjeringen fant ikke rom for å foreslå mer enn ett nytt stipend i tillegg til de som allerede var foreslått.

Det var 27 søknader i alt. Mange av disse har søkt flere ganger. De fleste av kandidatene er vel kvalifiserte og oppfyller kravene i retningslinjene, som er fastsatt av departementet i samsvar med framlegget om statsstipendiatorordningen i St.prp. nr. 1 (1999-2000). Mange av kandidatene har utmerket seg på flere områder og fagfelt og er godt kvalifiserte personer. Avgjørelsen om tildeling av nye statsstipend til personer med så ulik erfaring og bakgrunn tas derfor på et skjønnsmessig grunnlag, men på basis av en helhetlig vurdering. Avslag begrunnes ikke.

Når det gjelder henvisningen til statsminister Kjell Magne Bondeviks deltagelse i behandlingen av saken i denne omgang, har kun én henvendelse per elektronisk post fra Ole Wilhelm Klüwer til statsminister Bondevik datert 20. desember 1998 på vanlig måte blitt oversendt fra Statsministerens kontor til Kulturdepartementet til behandling som rette vedkommende.

Søknaden om statsstipend kan opprettholdes gjennom beskjed til departementet innen 31. mars 2002. Når samme søknad er fremmet tre år på rad, må det sendes inn ny søknad med oppdaterte opplysninger.

Søknader om statsstipend blir behandlet på nytt i forbindelse med statsbudsjettet for 2003.

Spørsmål nr. 57

Innlevert 30. november 2001 av stortingsrepresentant Berit Brørby

Besvart 11. desember 2001 av finansminister Per-Kristian Foss

Spørsmål:

«Hva vil Regjeringen Bondevik foreslå for snart å få ryddet opp i slike urimeligheter som avisartikkelen har avdekket?»

Vedlegg til spørsmål:

Artikkel i avisen Hadeland 29. november 2001.

Adresse til artikkelen på Internett: <http://www.hadeland.net/50/73/86/1.html>

Begrunnelse:

Vedlagte "sak" fra avisen Hadeland 29.11.01 omhandler en kvinne som mistet sin samboer og som må betale vel 25 000 kroner til staten for å "beholde" huset hun og samboeren eide sammen. Dette strider etter min mening mot all rettferdighetssans og viser at gjeldende lov og regelverk slår urimelig ut.

Jeg er kjent med at et offentlig utvalg har gjennomgått samboeres situasjon i Norge sett opp mot ektefellers når det gjelder pensjon, skatt, arv, osv.

Regjeringen Stoltenberg varslet i sitt budsjettfor-slag en melding om dette.

Svar:

Samboere er ikke fritatt for dokumentavgift ved overføring av hjemmel til fast eiendom slik tilfellet er ved overføring mellom ektefeller. Dette henger i stor grad sammen med kontrollhensyn.

Dokumentavgiften skal betales ved enhver overføring av hjemmel til fast eiendom. De fritakene som gjelder, er utformet slik at det er enkelt å fastslå om vilkårene for fritak er oppfylt. Dette gjør at dokumentavgiften er lite ressurskrevende å forvalte og forutsigbar for brukerne. En likestilling av samboere og ektefeller vil gjøre forvaltningen mer ressurskre-

vende. Dette skyldes særlig problemene knyttet til dokumentasjon av samboerforhold, og at det ikke skjer noen registrering av samboere slik som for ekteskap. Det kan i denne sammenheng vises til at partnere som er registrert etter lov om partnerskap er likestilt med ektefeller i forhold til dokumentavgiften.

Vurderingen av om det bør gjøres endringer i gjeldende regelverk, slik at samboere i større grad likestilles med ektefeller i forhold til dokumentavgiften, vil skje som ett ledd i de løpende vurderinger som foretas av særavgiftssystemene. Samboer-utvalget avgav i mai 1999 sin innstilling NOU 1999: 25 Samboere og samfunnet. Innstillingen er omfattende og omfatter en rekke spørsmål knyttet til samboeres

situasjon. Blant annet er forholdet til dokumentavgiften behandlet. Utvalgets flertall gikk inn for at samboere som har felles barn eller har levd sammen i minst 2 år, skal fritas for dokumentavgift ved overføring av hjemmel til bolig eller fritidseiendom på linje med ektefeller.

Samarbeidsregjeringen har enda ikke rukket å stille til de enkelte forslagene fra Samboer-utvalget. Det er derfor for tidlig å si om det i denne forbindelse vil bli gjort endringer i dokumentavgiften.

Jeg kan for øvrig opplyse at departementet for tiden vurderer å liberalisere reglene om arveavgift mellom samboere. Departementet vil komme tilbake til dette.

Spørsmål nr. 58

Innlevert 30. november 2001 av stortingsrepresentant Karl-Anton Swensen

Besvart 10. desember 2001 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«Man kan om kort tid stå overfor en sammenslåing av Ofotens og Vesteraalens Dampskibsselskab ASA, Troms Fylkes Dampskipselskap A/S og Finnmark Fylkesrederi og Ruteselskap AS. En sammenslåing av de 3 nevnte foretak vil innebære monopol innenfor den maritime lokal- og ferge drift i Nord-Norge.

Hvordan stiller statsråden seg til slike utsikter med tanke på rasjonell fremtidig driftsform?»

Begrunnelse:

Ofotens og Vesteraalens Dampskibsselskab ASA (OVDS), Nordland, og Troms Fylkes Dampskipselskap A/S (TFDS), Troms, forhandler nå om fusjon. Disse to selskapene står for henholdsvis 80 pst. og 100 pst. av den maritime lokal- og fergetrafikken i sine fylker.

Eksempelvis fikk OVDS i inneværende uke tildelt en kontrakt på drift av hurtigbåter i Nordland i en periode på 10 år uten noen form for konkurranse.

Av Dagens Næringsliv 28.11.01 fremgår det at ovennevnte selskaper ønsker å kjøpe Finnmark Fylkesrederi (FFR), som står for 100 pst. av tilskuddsberettiget drift i Finnmark.

Svar:

De nevnte selskapene driver ulike former for virksomhet, både direkte og gjennom eierskap. Båt- og busstransport er en del av denne virksomheten. Godstransport til lands og sjø er deregulert, det samme gjelder busstransport utenfor rute.

Rutetransport av personer, herunder båt- og fergeruter, krever behovsprøvd løyve etter samferdselsloven. De som får slike løyver, har tradisjonelt vært

beskyttet mot konkurranse i den perioden løyvet er gitt for, som hovedregel i 10 år. Det er fra 1994 åpnet for bruk av anbud på bil- og båtruter. Anbud kan innføres på ruter også i løyveperioden. Utviklingen mot økende bruk av anbud også innenfor området persontransport i rute, har således svekket betydningen av konsentrasjonstendenser på eiersiden.

En utvidelse av anbudsordningen til også å gjelde ferger vil bidra i samme retning.

Samferdselsloven krever godkjenning av løyveoverdragelser, og forutsetter også godkjenning av aksje- eller partsoverdragelser i rettssubjekt med ruteløyve dersom overdragelsen medfører at det i realiteten skjer en løyveoverdragelse. En eventuell fusjon eller oppkjøp vil altså kreve godkjenning av Samferdselsdepartementet eller fylkeskommunen.

Samferdselsloven er ikke et instrument for å regulere konkurransemarkedet i rutetransport. Bestemmelsen om godkjenning av løyveoverføringer har som formål å ivareta den samfunnsmessige kontrollen med hvem som kan få løyve. Endringer i eierforholdet i et selskap som har ruteløyve har ellers ingen betydning for løyvemyndighetenes styringsrett overfor selskapet når det gjelder rutevirksomheten.

Fusjoner og sammenslutninger er vanlig i rutenæringen og ellers i næringslivet. De senere år har en sett en lang rekke oppkjøp/sammenslutninger innen transportnæringen både innenlands og i utlandet, bl.a. som følge av økt konkurranse. Aktørene må selv vurdere hva som er rasjonelle enheter med tanke på å kunne møte fremtidig konkurranse.

Når det gjelder virkningene av en eventuell fusjon/oppkjøp i markedet hensett til selskapenes totale virksomhet, må dette vurderes i forhold til konkurranseloven.

Spørsmål nr. 59

Innlevert 3. desember 2001 av stortingsrepresentant Åslaug Haga
Besvart 12. desember 2001 av utviklingsminister Hilde Frafjord Johnson

Spørsmål:

«I mars 2002 arrangerer FN et høynivåmøte om finansiering for utvikling (FFD). Vi forstår at FNs generalsekretær i samtaler med tidligere statsminister og utviklingsminister bedt Norge ta ansvar for å skape sterkere framdrift i forberedelsesprosessen.

Hvilke initiativ har man tatt fra norsk side, og hvilke prioriteringer er lagt til grunn?»

Begrunnelse:

I mars 2002 arrangerer FN "High Level Consultations on Finance for Development" (FFD) på regjerings-/statssjefsnivå. Konferansen som finner sted i Mexico, gir en unik anledning til å fokusere på strukturelle faktorer som hindrer økonomisk og sosial utvikling og søke nye løsninger. FFD er nyskapende fordi konferansen legger til rette for institusjonelt samarbeid mellom FN, Verdensbanken, Det Internasjonale Pengefondet og Verdens Handelsorganisasjon.

En åpen prosess som bringer nye aktører inn i forhandlingene gir FN mulighet til å legge grunnlaget for en mer helhetlig tilnærming til utvikling, mer demokratisk kontroll av, og tilgang på verdens finansielle ressurser, også for de fattigste.

Gjennom 90-årene har FN gjennomført en rekke konferanser som har satt fokus på globale problemstillinger som miljø, kvinners stilling og matvaresikkerhet. Nylig ble det avholdt en konferanse om rasisme. Konferansene har resultert i enighet om viktige målsettinger, men oppfølgingen har ikke vært tilfredsstillende. De vedtatte målene har begrenset verdi dersom de ikke følges opp med finansiering fra det internasjonale samfunns side. FFD-konferansens mål er å bygge nødvendige finansielle og institusjonelle strukturer for gjennomføring av utviklingsmålene det internasjonale samfunn har satt seg.

Det er kjent at FNs generalsekretær Kofi Annan har framhevet FFD som en særlig betydningsfull konferanse og bedt Norge om å ta spesielt ansvar for at toppmøtet i Mexico skal bli vellykket.

Svar:

FNs Konferanse for finansiering av utvikling avholdes i Monterrey, Mexico, 18.-22.03.02. Konferansen har som formål å mobilisere politisk støtte til gjennomføringen av utviklingsmålene vedtatt på FNs Tusenårsforsamling i år 2000. Norge har arbeidet aktivt for å mobilisere støtte og tilrettelegge for en vellykket konferanse, både gjennom deltagelse i komi-

teen som forbereder konferansen og gjennom uformelle kontakter med sentrale land, FN-sekretariatet, Verdensbanken og Valutafondet.

Det er alminnelig enighet om at forberedelsene nå går inn i en ny fase der det vil være viktig at diskusjonene løftes opp på politisk nivå. Statsministeren drøftet denne saken med Generalsekretær Kofi Annan under deres samtaler i forbindelse med fredsprisutdelingen. Jeg har i samtaler med mine kolleger i den såkalte Ustein-gruppen (Nederland, Storbritannia og Tyskland), tatt initiativ til at det innledes en nærmere dialog med nærstående land om hvilke konkrete skritt som kan være hensiktsmessige i oppløpsfasen fram mot konferansen.

Som representanten Haga påpeker er denne prosessen nyskapende, bl.a. fordi den har ført til et nærmere og mer produktivt samarbeid mellom FN, Verdensbanken og Valutafondet. I prosessen så langt har Norge lagt stor vekt på å fremme dette samarbeidet. Som et svar på de utfordringer vi har fått og som et bidrag i prosessen, har Norge bl.a. tatt initiativ til et høynivåmøte i Washington 18.-19. februar 2002 i samarbeid med Den interamerikanske utviklingsbank med det formål å befeste kontakten mellom finansinstitusjonene og FN og samtidig rette fokus mot betydningen av regionalt samarbeid.

Norske prioriteringer har vært å arbeide for større forståelse for betydningen av fattigdomsbekjempelse i nasjonal politikk, bistandsoverføringer, markedsadgang og næringsutvikling. I det videre arbeidet med den norske plattformen vil en bygge på Regjeringens utviklingspolitiske prioriteringer. Målsettingen om å halvere andelen fattige innen år 2015 står sentralt i Regjeringens arbeid med handlingsplanen for bekjempelse av fattigdom. I denne planen ønsker Regjeringen bl.a. å styrke de frivillige organisasjoners og næringslivets rolle, noe som også fra FNs side er viktige målsettinger med konferansen for finansiering av utvikling.

Jeg tar sikte på å invitere representanter fra andre deler av statsforvaltningen, frivillige organisasjoner, partene i arbeidslivet og andre interesserte til å bidra med innspill og kommentarer i forberedelsene til konferansen. Selve delegasjonen til konferansen vil også bli bredt sammensatt, og Stortinget vil bli invitert til å delta.

Jeg takker for representanten Hagas interesse i dette spørsmålet. Jeg stiller meg gjerne til disposisjon for å gi en mer utførlig orientering til Stortinget dersom det skulle være ønskelig.

Spørsmål nr. 60

Innlevert 3. desember 2001 av stortingsrepresentant Åslaug Haga

Besvart 12. desember 2001 av helseminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Kan helseministeren garantere at et nytt sentralsykehus i Akershus, Nye SiA, får den finansiering som er nødvendig for at planlagt framdrift skal holdes i 2002, og vil helseministeren sikre dette gjennom øremerking av midler til prosjektet?»

Begrunnelse:

Som helseministeren utmerket godt kjenner til, pågår arbeidet med å etablere et nytt sentralsykehus i Akershus for fullt. Undertegnede er kjent med at Akershus fylkeskommune og Sosial- og helsedepartementet nå er omforent om arealrammen for Nye SiA. I brev til Akershus fylkeskommune datert 07.09.01 fra tidligere helseminister Tore Tønne, heter det blant annet: "Det bekreftes med dette at den videre prosjektering kan skje med utgangspunkt i en brutto arealramme for somatisk del på 129 300 m²."

På denne bakgrunn har Akershus fylkeskommune utarbeidet et revidert Hovedfunksjonsprogram, basert på de forutsetninger og standarder fylkeskommunen og Sosial- og helsedepartementet er enige om. Dette Hovedfunksjonsprogrammet ligger nå til behandling i departementet, og det er lagt opp til at faglig godkjenning av prosjektet etter lov om spesialhelsetjenester m.m. skjer på grunnlag av dette.

Det foreligger også et skisseprosjekt for Nye SiA basert på samme arealramme. Fremdriftsplanen for Nye SiA forutsetter at det foreligger et forprosjekt for oversending til Sosial- og helsedepartementet i mars 2002. Endelig statlig godkjenning av den totale kostnadsrammen og finansieringen er forutsatt å skje før sommeren 2002, slik at byggestart skjer i september 2002.

Akershus fylkeskommune har orientert Sosial- og helsedepartementet om hvilke finansieringsbehov som foreligger for Nye SiA i 2002. Som helseministeren kjenner til, er det meldt et behov for 460 millioner kroner for å gjennomføre de aktivitetene som er forutsatt for å holde fremdriften. Av dette er ca. 400 millioner kroner knyttet til aktiviteter som må gjennomføres før byggestart, og ca. 60 millioner kroner knyttet til aktiviteter som følger av selve byggestarten.

Fra 01.01.02 overtar Helse Øst RF ansvaret for å videreføre dette prosjektet. Det er pr. i dag ikke klarlagt hvilken økonomisk ramme som vil bli tildelt prosjektet. I Regjeringens forslag til statsbudsjett er det lagt til grunn en samlet investeringsramme for 2002 på omlag 2,8 milliarder kroner. Det er også varslet at investeringsrammen vil bli vurdert i Revidert nasjo-

nalbudsjett. Tildelingen til de regionale helseforetakene er imidlertid ikke klarlagt.

Allerede i dag er det stor byggeaktivitet på SiA. Bygninger rives, flyttes og reetableres, og det er igangsatt en rekke utbyggingsprosjekter som må gjennomføres for at den planlagte fremdriften skal holdes. Disse løper uavhengig av det forestående eierskiftet. Som tidligere nevnt, arbeides det ut ifra en forutsetning om at byggestart skal skje i september 2002. Det er etablert en stor prosjektorganisasjon som arbeider ut ifra denne forutsetningen, og forpliktelser og kontrakter er inngått for å holde fremdriften. Det er derfor helt avgjørende at det skapes trygghet for finansieringen av Nye SiA i 2002 for at fremdriften skal holdes. La meg legge til at dette ikke minst er viktig for at innbyggerne i Akershus skal sikres en lenge etterlenget forbedring av sykehus tilbudet.

Undertegnede er selvsagt klar over at det foreligger søknader om å bygge ut flere sykehus i Norge. Bortsett fra RIT 2000 er det imidlertid, så vidt undertegnede kjenner til, ingen utbyggingsprosjekter som har kommet så langt som Nye SiA.

Svar:

Nytt sentralsykehus i Akershus har som kjent fått følgende særskilte omtale i forslaget til statsbudsjett fra den forrige regjeringen: "Når det gjelder hovedrammer og videre arbeid for Nye SiA har Sosial- og helsedepartementet i brev av 20.07.01 til Akershus fylkeskommune bekreftet at den videre prosjektering kan skje med utgangspunkt i en brutto arealramme for somatisk del på 129 300 m². Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet vil ta stilling til universitetsarealet som skal inngå i den totale planleggingen. Faglig godkjenning av prosjektet etter lov om spesialisthelsetjeneste m.m. skjer på grunnlag av revidert Hovedfunksjonsprogram. Endelig godkjenning av den totale kostnadsrammen og finansieringen tas på grunnlag av kvalitetssikret forprosjekt."

Når det samlede beslutningsunderlaget for prosjektet foreligger vil det tilligge det regionale helseforetaket å foreta en gjennomføringsbeslutning som er tilpasset foretakets budsjettsituasjon."

Budsjettforslaget har i fortsettelsen følgende generelle omtale av investeringsprosjektene: "De samlede investeringer i sykehussektoren representerer betydelige bindinger på nasjonale økonomiske ressurser. Det legges også til grunn at overgangen til statlig eierskap og nye organisatoriske rammebetingelser vil utgjøre en stor ledelsesmessig utfordring

for de nye styrene. Det er knyttet usikkerhet til hvorvidt de samlede planer og aktiviteter, som i dag skjer i regi av fylkeskommunene, lar seg innpasse i budsjettrammen. Departementet vil derfor allerede nå varsle om umiddelbare tiltak for å sikre aktiv styring med de samlede planer for investeringer. På kort sikt innebærer dette at det gjennomføres et prosjekt i departementet som skal forestå en kritisk gjennomgang av alle planlagte og godkjente investeringsprosjekter av en viss størrelse. I denne gjennomgangen blir det sentralt å kartlegge prosjektenes omfang og økonomi, alle typer bindinger og forpliktelser, samt foreslå en nasjonal prioritering og forslag til finansiering. Dette vil bli lagt frem for Stortinget i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2002. Investeringsrammen vil også bli vurdert på nytt i denne sammenheng."

Jeg er enig i at dette vil være en riktig prosess i den situasjonen vi står overfor. Nye SiA vil inngå i det forslaget som Stortinget skal få seg forelagt i Revidert nasjonalbudsjett 2002.

Jeg vil gjerne peke på at det styringssystemet som er lagt til grunn for de store sykehusprosjektene, er todelt. Departementet som sektoransvarlig for helse-tjenesten gir den faglige godkjenning av byggeprosjektet. Dette er en nødvendig forutsetning for realisering av investeringen, men ikke tilstrekkelig. Den andre, og vel så viktige del av styringssystemet er at eier vurderer finansieringen av investeringen, og ikke minst vurderer de driftsmessige økonomiske forhold rundt denne.

Dette er en rasjonell prosess som betoner de ulike roller som er tildelt i vårt styringssystem. Dette ønsker jeg også å legge til grunn for investering i nytt sentralsykehus i Akershus.

Arbeidet med faglig godkjenning vil være fullført i departementet om kort tid. Underveis har rammene for prosjektet blitt nedjustert i flere trinn fra 160 000 m² til dagens 129 300 m². Dette er et nivå som Sosial- og helsedepartementet på forhånd har bekreftet kan legges til grunn for det videre arbeid.

Planene for Nye SiA har et stort omfang. Det er sannsynligvis et av de mest kompliserte og kostnadskrevende sykehusprosjekt i vår tid. Gjennomføringen vil i seg selv representere en stor kostnadsrisiko. Jeg betrakter det derfor som særdeles viktig at forprosjektet blir grundig gjennomarbeidet og kvalitetssikret av prosjektorganisasjonen og brukerne i forhold til godkjent hovedfunksjonsprogram og innenfor arealrammen på 129 300 m².

Det er i denne sammenheng særdeles viktig at Helse Øst, som skal være ansvarlig for fremtidig drift og gjennomføring, får anledning til å gjennomgå forprosjektet før gjennomføring starter.

Jeg vil også sørge for gjennomføring av en ekstern kvalitetssikring og risikoanalyse av forprosjektet tilsvarende det som er det omtalt i Gul bok for 2000, avsnitt 7.4, tiltak for å forbedre styringen med store statlige investeringer. Opplegget baseres på bruk av høyt kvalifiserte, eksterne kvalitetssikrere som har vedkommende fagdepartement som sin oppdragsgiver i henhold til rammeavtale med Finansdepartementet.

Fremdriftsplanen for prosjektet Nye SiA må sette av tilstrekkelig tid til en slik grundig gjennomarbeidelse og kvalitetssikring av forprosjektet, slik at vi har et mest mulig betryggende og forsvarlig grunnlag for gjennomføringen av dette krevende byggeprosjektet.

Ved inngangen til 2002 vil jeg signalisere at de regionale helseforetakene må gjennomføre et stramt regime på investeringssiden. For Nye SiA innebærer dette en fullstendig gjennomgang av den økonomiske fremdriftssituasjonen i prosjektet. Dette vil nå bli prioritert. Videre fremdrift for Nye SiA etter fullført forprosjekt vil bli vurdert i det samlede opplegget for investeringsprosjektene. Dette vil bli lagt frem for Stortinget i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2002, jf. budsjettomtalen som er referert ovenfor.

Spørsmål nr. 61

Innlevert 5. desember 2001 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen

Besvart 10. desember 2001 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«I VG 5.12.01 er samferdselsministeren sitert på følgende: "Jeg mener utbygging av E6 gjennom Østfold må gjennomføres raskere enn det nåværende planer legger opp til. E6 på norsk side og svensk side bør stå ferdig til samme tid." Hvis E6/E18 skal bygges ut raskere enn det nå ligger an til og kunne stå ferdig innen 2009, må det bevilges midler slik at nye strekninger kan påbegynnes høsten 2002.

Når og hvordan vil Regjeringen foreslå bevilgninger til utbyggingsstart av nye strekninger på E6/E18?»

Svar:

I hvilken grad det vil være mulig å ferdigstille utbyggingen av stamvegene Ev 6 og Ev 18 gjennom Østfold raskere enn det som tidligere har vært planlagt, er i vesentlig grad knyttet til plansituasjonen på

de aktuelle prosjektene og til finansieringsopplegget for utbyggingen. Det ville være svært positivt dersom det skulle la seg gjøre å forsere utbyggingen av de nevnte stamvegene i forhold til hva som hittil har

vært planen. Samferdselsdepartementet vil se nærmere på muligheten for dette, og eventuelt komme tilbake til Stortinget med nærmere planer for en slik forsering.

Spørsmål nr. 62

Innlevert 6. desember 2001 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 14. desember 2001 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«I TV-programmet "Rikets tilstand" på TV2 den 21.11.01 ble situasjonen for en tamilsk familie i kirkeasyl i Alta omtalt. Situasjonen for familien ble også drøftet i debattprogrammet "Holmgang" samme kveld. Ut fra opplysninger som framkom i programmene kan det foreligge brudd på FNs barnekonvensjon vurdert ut fra hvilke forhold treåringen som ble omtalt i programmet lever under.

Vil statsråden ta initiativ til at FNs barnekonvensjon etterleves ved at familien gis amnesti fra sitt kirkeasyl?»

Svar:

Som stortingsrepresentant Ballo er klar over, kan jeg verken gi amnesti eller oppholdstillatelse til familier i kirkeasyl. Det er Utlendingsdirektoratet og Ut-

lendingsnemnda som er utøvende myndigheter på utlendingsfeltet. Jeg har imidlertid gitt juleamnesti til alle personer i kirkeasyl, fra 24. desember til 1. januar 2002. Det innebærer at jeg har instruert politiet om ikke å pågripe kirkeasylanter selv om de ikke har gyldig opphold i landet i denne perioden. For øvrig har jeg instruert Utlendingsnemnda om å prioritere anmodninger om omgjøringer av vedtak for personer i kirkeasyl, som nemnda ikke har behandlet tidligere.

Jeg kan for øvrig opplyse at Utlendingsnemnda ga familien som ble omtalt i "Rikets tilstand" utsatt iverksettelse 6. desember, etter at den bestemte at familiens sak skal behandles i nemndmøte og avgjøres av nemndleder og to lekmedlemmer. Dette innebærer at familien kan oppholde seg i Norge inntil Utlendingsnemnda har behandlet anmodningen om omgjøring av asylsøknadene deres.

Spørsmål nr. 63

Innlevert 6. desember 2001 av stortingsrepresentant Aud Gaundal

Besvart 14. desember 2001 av kirke- og kulturminister Valgerd Svarstad Haugland

Spørsmål:

«Noregs Ungdomslag er ein organisasjon som har omlag 20 000 medlemmer i 450 lokallag. Aktivitetene er svært store, med mest fokus på dans, teater, bunads- og samfunnsarbeid. Økonomien er svært anstrengt og arbeidsstokken på kontoret er redusert med 78 pst. dei siste åra bl.a. fordi organisasjonen i 2001 fekk 1 733 773 kroner mindre i statleg tilskott enn i 1992. Noregs Ungdomslag har søkt om driftsstøtte til kulturfaglig arbeid.

Kva muligheit ser statsråden for seg som kan avhjelpe situasjonen for Noregs Ungdomslag?»

Svar:

I brev til Kulturdepartementet datert 3. mars i år skriv Noregs Ungdomslag m.a. at økonomien til or-

ganisasjonen dei siste 10 åra har vorte vanskelegare på grunn av redusert tilskot frå Barne- og familiedepartementet, mindre inntekter frå loddsal, færre medlemmer og økte offentlege avgifter. For å kompensere for dette og for å kunne halde fram med lokale aktivitetar knytt til folkedans og bunadsarbeid har organisasjonen søkt driftstilskot over Kulturdepartementets budsjett, seinast med brev til Kulturdepartementet datert 19. oktober i år.

Departementet har avslått søknadene frå Noregs Ungdomslag om driftsstøtte tidlegare, og det er og mi haldning at det med dei ubundne midlane Kulturdepartementet kan disponere i 2002 ikkje vil være råd for departementet å gje støtte til Noregs Ungdomslag utover den støtta organisasjonen allereie mottar via Norsk Amatørteaterråd. Dette er midlar frå tilskots-

ordninga for frivillige organisasjonar (Frifond) og frå den ordinære støtta til amatørteaterarbeid. Det er ikkje mogleg for Kulturdepartementet å kompensere direkte for at tilskottet frå Barne- og familiedepartementet og andre inntekter har minka.

Når det gjeld dei offentlege avgiftene, vil eg vise til at Regjeringa i St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 4 (2001-2002) har gjort framlegg om å avsette 100 mill. kroner under Finansdepartementets budsjett til kompensasjon av utgifter til meirverdiavgift i 2001 og 2002 for frivillige organisasjonar. Dette kommer i tillegg til dei 100 mill. kroner som den avgådde Arbeidar-

partiregjeringa foreslo å sette av til dette formålet i St.prp. nr. 1 (2001-2002), slik at det totalt er gjort framlegg om å sette av 200 mill. kroner. Dersom heile beløpet ikkje blir nytta til meirverdikompensasjon, skal overskytande beløp fordelast til frivillige organisasjonar i samband med Revidert nasjonalbudsjett for 2002.

Dette forslaget ser eg på som nødvendig, men og som særskild fordelaktig for dei frivillige organisasjonane totalt sett.